

Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamo
kirjaamo@pshyvinvointialue.fi

Tuusniemen kunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistamiseen / Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3)

Tuusniemen kunta tunnistaa ja tunnustaa muutoksen tarpeen hyvinvointialueen organisaatiossa ja toiminnassa. Toiminnan muutoksen ajureina ovat etenkin henkilökunnan saatavuuden haasteet, palvelujärjestelmän muutoksen tarpeet kuin myös taloudelliset perusteet. Lisäksi Tuusniemen kunta hyväksyy ne perustelut ja arviot sekä tausta-aineiston, minkä perusteella nyt esitetty palvelujärjestelmän luonnosesitys on laadittu.

Tuusniemen kunta pitää palvelujärjestelmän uudistamisen luonnosesitykseen kirjattuja tavoitteita hyvinä. Erityisesti entistä vahvempi integraatio ja toimintamallien yhtenäistäminen ovat käsityksemme mukaan palvelujärjestelmän uudistuksen ydin.

Tuusniemen kunta on jo aikaisemminkin tuonut esiin sen kriittisen näkökulman, että tehdyt esitykset perustason palvelujen heikentämiseksi ovat täysin sote-uudistuksen keskeisten tavoitteiden vastaisia. Uudistuksen lähtökohtana oli peruspalveluiden turvaaminen ja palvelutarpeeseen vastaaminen varhaisessa vaiheessa. Tämä on keskeinen onnistumisen edellytys myös kustannusten hillinnässä. Lisäksi nyt lausunnolla olevassa esityksessä tavoitteeksi asetettua integraatiota ei kuvata selkeästi. Ymmärrämme, että keskeinen periaate on toimivien, saavutettavien ja vaikuttavien palvelujen toteuttaminen kokonaisuudessaan.

Tuusniemen kunta nostaa edelleen esiin huolen palvelujen saavutettavuuden ja saatavuuden mahdolliseen heikentymiseen. Erityisesti edellä mainittu uhka näkyy täällä maakunnan reuna-alueilla, missä palvelutarpeen kasvu on nousevaa ja mahdollinen palvelujen saavutettavuus heikkenee. Sote-palvelujen heikkenemistä Tuusniemellä tulee tapahtumaan jo hyvinvointialueen aikaisempien päätösten pohjalta terveyskeskus- ja vuodeosastopalvelujen osalta. Nyt suunnitellut uudistukset perhe- ja vammaispalvelujen osalta ovat jatkumoa tälle sote-palvelujen heikennyksen tielle. Näillä ratkaisulla on erittäin suuri ja kumuloituva vaikutus Tuusniemen kunnan veto- ja pitovoimaan. Tuusniemen kunta pitää täysin kohtuuttomana tilannetta, jossa vähintäänkin merkittävä osa sote-peruspalveluista olisi tarjolla Kuopiossa.

Tuusniemen kunta pitää esitettyjä taloudellisia säästöjä verrattain pieninä (vammaispalvelut 2,6 - 5,5 milj. euroa) ottaen huomioon hyvinvointialueen kokonaistalous. Näin ollen ennaltaehkäisevistä ja kuntalaisten saavutettavissa olevista lähipalveluista karsiminen antaa vaikutelman varsin marginaalisesta taloudellisesta hyödystä suhteessa hyvinvointialueen kokonaistalouteen. Tuusniemen kunta katsoo, että vammaispalvelujen jatkovalmistelu tulee toteuttaa siten, että lausunnon kohteena olevia palveluja on säännöllisesti tarpeen mukaan tarjolla lähipalveluna Tuusniemellä.

Tuusniemen kunta tunnistaa mahdollisuudet uusien niin digitaalisten kuin myös liikkuvien palvelujen käyttöönottoon. Tämä muutos tulee suunnitella, testata ja toteuttaa hallitusti vaiheittain ennen minkään fyysisesti saavutettavan palvelun alasajoa. Muutoksen tueksi tarvitaan riittävät resurssit tukemaan palvelujen siirtymää niin, että perustason lähipalvelujen kohdentaminen ja vaikuttavuus saadaan kohdennettua niitä eniten tarvitseville. Jo aikaisemminkin Tuusniemen kunta on tuonut esiin kuntalaisten näkemykset, missä kokonaisuudessaan toivottiin, että

digitaaliset-, liikkuvat- ja kotiin vietävät palvelut eivät heikentäisi paikkakunnalla tarjottavia palveluita ja että erityisesti uusien palveluiden käytön suhteen heikommassa asemassa oleville asiakkaille turvataan lähipalvelut. Varsin laajamittainen soten peruspalvelujen siirto pahimmillaan lähes 100 kilometrin päähän Kuopioon loukkaisi tuusniemeläisten perustuslaillisia oikeuksia.

Pelkkä muodollinen kuntafoorumi ei riitä hyvinvointialueen ja kuntien välisten asioiden läpikäyntiin ja kuntien sekä kuntalaisten kanssa käytävään vuoropuheluun. Säännölliset tapaamiset alueen edustajien, kuntapäätäjien ja erityisesti kuntalaisten suuntaan koetaan merkitykselliseksi. Tätä vuoropuhelua on syytä ja tarpeen tiivistää nykyisestään.

Haluamme osaltamme edistää toimivassa ja hyvässä yhteistyössä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa niin paikallista kuin myös maakunnallista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Tämä on jokaisen pohjois-savolaisen etu. Haluamme osaltamme tiiviissä vuoropuhelussa Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa löytää ratkaisuja digitaalisten palvelujen käyttöönoton tukemiseen ja neuvontaan alueen asukkaille.

Tuusniemen kunta korostaa, että nyt tehtävä lopullinen päätös palvelujärjestelmän osalta tulee olla perusteltu, pohjautua tunnistettuun tietoon ja päätöksen tulee olla pitkäjänteinen, jotta valtuustokausien vaihtuessa uusia vastaavia muutospäätöksiä ei tarvitse lähteä edes valmistelemaan. Näin luodaan jatkuvuus ja johdonmukaisuus päätöksentekoon ja sen taustalla olevaan virkavalmisteluun.

Tuusniemi 28.10.2024

KUNNANHALLITUS